

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komentarz

Wydanie 2.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Przez piętnaście lat poprzedzających powstanie niniejszej publikacji udzielałem porad prawnych osobom doznającym przemocy w rodzinie. Gdy rozpoczynałem pracę, nie obowiązywała jeszcze ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pierwotny jej tekst w brzmieniu z 29.7.2005 r. w bardzo ograniczonym zakresie stanowił podstawę do budowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jeden z głównych celów, jakim było umożliwienie izolowania sprawców od osób doznających przemocy, nie został w tamtym czasie osiągnięty. W krótkim czasie od wejścia w życie pierwszej wersji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie okazało się, że jej zapisy są dalece niewystarczające, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie.

Przełom nastąpił po pięciu latach obowiązywania ustawy, kiedy w 2010 r. weszła w życie jej obszerna nowelizacja. Wprowadzono ustawowe podstawy do powołania zespołów interdyscyplinarnych oraz procedurę „Niebieskie Karty”, która do tego czasu nie była prawnie uregulowana. Jednak znacząca rozbudowa systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie nastąpiła we wrześniu 2011 r., kiedy weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Wprowadzenie formularzy oraz ustanowienie obowiązku ich wypełniania przez przedstawicieli pięciu podmiotów (Policję, pomoc społeczną, ochronę zdrowia, oświatę i gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych) zainicjowało okres włączenia przedstawicieli poszczególnych zawodów w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na szerszą skalę. Równoległe do zmian w samej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie następowały zmiany w ustawie – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci) oraz w ustawie – Kodeks karny (zmiana wnioskowego trybu ścigania przestępstwa zgwałcenia).

Punktem kulminacyjnym budowania podstaw obecnie obowiązującego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie było wprowadzenie 1.8.2015 r. do krajowego porządku prawnego Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule 11.5.2011 r. Wejście w życie wskazanej konwencji nie kończy jednak procesu budowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale go zaczyna. Samo obowiązywanie prawa nie czyni go jeszcze skutecznym, a jego uchwalenie nie może być celem samym w sobie. Prawo, jego stosowanie i egzekucja nie stanowią bowiem jedyne i najważniejszego elementu decydującego o skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednak bez fundamentu prawnego system przeciwdziałania przemocy w rodzinie był niepełny.

Dostosowanie krajowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do wymogów konwencji stambulskiej częściowo nastąpiło 30.11.2020 r. dzięki wprowadzeniu możliwości krótkoterminowego usunięcia sprawcy przemocy z miejsca zamieszkania oraz zakazania zbliżania

się do miejsca zamieszkania na okres 14 dni. Nadanie nowych uprawnień Policji i Żandarmerii Wojskowej w znaczący sposób zwiększy szanse na zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpieczeństwa. Jednocześnie w istotny sposób usprawniono obowiązujący od 2010 r. tryb sądowego usunięcia sprawcy z miejsca zamieszkania na czas nieokreślony.

Od 2008 r. dostępny jest „Komentarz do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” autorstwa dr Sylwii Spurek. Jego obszerność, skrupulatność oraz warstwa merytoryczna pretendują do wyczerpania tematu. Dzięki zdobytemu w praktyce doświadczeniu mogę jednak uzupełnić dostępną już wiedzę o spostrzeżenia i wnioski wynikające ze stosowania komentowanych przepisów. Prezentowany komentarz ma mieć zatem walor czysto praktyczny. Cel ten skutkuje pominięciem w treści wielu informacji dogmatycznych i źródłowych, które są bardzo istotne z punktu widzenia doktryny prawa, a mają mniejszy walor dla osób chcących dowiedzieć się, w jaki sposób w praktyce zastosować dany przepis. Chcąc zachować zatem maksymalną przejrzystość wyводу, niniejszy komentarz będzie ograniczał się (na tyle, na ile to możliwe) do wskazania praktycznych wskazówek stosowania prawa.

Grzegorz Wrona

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl